

MAXIMILIÀ MORALES, PRESIDENT DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

Text: MIQUEL PAYERAS / Fotos: JOAN CELIÀ

"L'Europa dels estats canviarà"

Maximilià Morales (Barcelona, 1948) és el president del Parlament de les Illes Balears gràcies al Pacte de Progrés i Nacionalista. Membre de l'Executiva d'UM es considera un dels pesos pesants del partit que dirigeix Maria Antònia Munar.

Maximilià Morales és un històric de la política balear. Amb menys de trenta anys, a la segona meitat dels 70, ja era un dels homes públics de l'antiga UCD. Per mor d'aquesta militància va tenir coneixement de tot el procés autònom balear i va participar-hi directament. Amb tot, l'enfocament d'UCD el va deixar fora de joc.

Quan Jeroni Albertí fundà Unió Mallorca (1982), Morales i l'aleshores joveníssima Maria Antònia Munar, avui presidenta d'UM, seguiren el fundador dels nacionalistes de centre. Els anys següents Morales no va tenir gens de protagonisme. UM era un partit molt condicionat pel PP (abans AP). Amb la refundació del partit centrista, el 1993, i amb l'assumpció de la presidència per part de Munar, Morales tornà a entrar en joc. Però no va transcendir públicament, perquè no tingué cap càrrec institucional. Durant la legislatura 1995-1999 (amb UM ocupant la presidència del Consell de Mallorca) Maximilià Morales es mantengué en un discret segon pla, fent feina dins el partit com a membre de l'executiva. Els resultats electorals del 13 de juny de 1999 atorgaren a Unió Mallorca una quota de protagonisme i responsabilitat com mai no havia tengut. Maximilià Morales va ser elegit diputat. Durant el mes següent, de frenètiques negociacions per a formar govern, el nom de Morales anà adquirint més i més relleu. I ara passa per ser un dels cervells del partit de Munar. No són pocs, des de la dreta, que l'assenyalen com un dels responsables de l'estratègia de pactes amb l'es-

querra. Amb el Pacte de Progrés ("i Nacionalista", com li agrada d'afegir) hagué d'assumir la presidència del Parlament de les Illes Balears. Des d'aquest càrrec, i en qualitat de dirigent del seu partit, analitza en aquesta entrevista algunes de les qüestions de l'actualitat política de les Illes Balears.

"El PNB no opta pel trencament. La qüestió fonamental que persegueix és la pau. Des de l'estat central es decontextualitzen les declaracions de Xabier Arzallus i s'utilitzen contra el PNB."

—La situació parlamentària balear és un poc estranya: un sol grup opositor, el PP, i quatre grups parlamentaris (PSIB, PSM, EU-Els Verds i mixt: UM, Els Verds d'Eivissa i el diputat formenterer) formant govern...

—Més que estranya jo diria que és nova, aquí. A Itàlia el govern D'Alema ha arribat a tenir el suport de nou grups i tot. Aquí és una situació nova, però res més. Aquesta originalitat dóna molt de dinamisme i promou l'activitat. Els parlaments amb pocs grups o amb majoria absoluta tenen una activitat més lènguida.

—Parlem de l'estrella legislativa, encara no aprovada, d'aquests mesos: la llei dels consells insulars.

—És la llei possible que ha pogut elaborar el govern...

—Anem per parts. El govern, el formen PSIB, PSM, EU i Els

Verds. Aquesta llei, la reclamava UM. Què vol dir que és "la llei del govern"? Que UM no hi està d'acord?

—Potser hi ha grups que consideren que no seria la que ells haurien fet...

—UM?

—UM, sí, però, encara que no puc parlar per ells,

crec que també caldria comptar-hi el PSM... Tant l'un com l'altre som partits nacionalistes i la nostra filosofia política és diferent de la dels altres partits.

—*I doncs?*

—És la llei que tira endavant, l'única que sembla possible...

—*Una llei que, segons els crítics, vol destruir el concepte unitari polític balear.*

—De cap de les maneres. Mai no s'ha plantejat això. L'única cosa que hem pretès és de donar el màxim de poder previst a cada consell insular, d'acord amb l'estatut...

—*Perdoni, però per a un lector continental, i per a no pocs insulars, ha de ser francament difícil d'entendre tot això del govern de les Balears, quatre governs insulars...*

—Intentaré d'explicar-ho d'una forma senzilla. Cada una de les illes té una realitat econòmica diferenciada i unes necessitats particulars, que requereixen que l'ens de poder autonòmic més acostat, el consell insular, tengui recursos i capacitat de donar solucions als ciutadans de cada illa. Allò que pretenem és que cada consell pugui donar solucions d'acord amb les necessitats de cada territori, les quals, ho repetesc, no són les mateixes a cada illa.

—*Per un nacionalista que pensa com vostè, és vàlid l'estatut, o caldria canviar-lo?*

—Tot instrument en vigor és vàlid i a la vegada millorable. Tant l'estatut com la constitució. No tenc cap dubte que la constitució serà canviada, més tard o més d'hora. I amb l'estatut, passarà igual. L'estatut va ser fruit d'un pacte polític, el famós *café para todos*. No solament impulsat per l'estat central, sinó també per Catalunya i el País Basc que així volien tenir el seu element diferencial sobre les altres. En el moment que UCD acceptà únicament la categoria de "nacionalitat històrica" per a Catalunya, el País Basc o Galícia, nosaltres, tot i ser igualment nacionalitat, en quedàrem fora per mor d'aquest *café para todos*. Que què va passar? La mateixa cosa de sempre: som un territori petit, allunyat del centre, i és clar, començà el "drama". Haguérem d'adaptar l'estatut a un acord fet a fora. Ni tan sols va ser possible de pactar entre els diputats balears una posició comuna... De resultes de tot això, i molt significativament, el nostre estatut va ser, tot i haver-se enllestit molt abans, dels darrers que van ser aprovats. A desgrat d'aquest origen i de les dificultats, podem aprofitar i desenvolupar el que tenim, de manera que s'aconsegueixi la màxima efectivitat en la resolució de les necessitats socials, les quals sempre seran de més bon resoladre si descen-

tralitzam el poder i l'acostam més als ciutadans.

—*Hi ha partits, emperò, que aquí, igual que a Madrid, tenen molta por de descentralitzar.*

—Madrid ha tengut por de descentralitzar en favor de les autonomies, i aquí se n'ha tenguda, de descentralitzar, durant setze anys, en favor dels consells insulars.

—*I ara?*

—No tanta, és clar.

—*Quan parla de "por", què vol dir exactament?*

—És fàcil d'entendre. Moltes vegades hem sentit dir allò de la por del "trencament" d'Espanya per mor de les autonomies; i aquí, ara, sentim dir que les Balears es trencaran per la llei dels consells. Ni va passar allò, ni ara passarà això. Però sempre són recursos fàcils d'utilitzar com a eina d'enfrontament polític. Són plantejaments de molt poca obertura intel·lectual, que es neguen a acceptar que les societats canvien i que la política ha de mantenir-s'hi en consonància.

—*Inclusos els estats?*

—Naturalment. No tenc cap mena de dubte que tot canviarà, i molt. Europa va pel camí de reconèixer més pes polític a les regions, i de canviar el concepte d'estat, tal com ara el coneixem. El futur d'Europa reclama més territorialització. Aquesta Europa dels grans estats canviarà força durant els cinquanta anys vinents.

—*I Espanya?*

—És el mateix discurs. Es parla tant d'Espanya com un tot inamovible...! Són posicions que no s'aguanten i que necessàriament s'hauran d'adequar a les noves necessitats. Molta gent de la meua generació, i jo diria que una bona part dels qui ara voregen els quaranta anys, han tengut una educació basada en el concepte d'Espanya entesa com una *unidad de*

destino en lo universal..., però tot això ja no serveix gens per als nous reptes.

—*Vostè, com a dirigent d'UM, partit que té excel·lents relacions amb el PNB, com veu el cas del País Basc? En veu factible la secessió?*

—He tengut ocasió de parlar-ne amb dirigents del PNB, d'aquesta qüestió. Ells plantegen l'horitzó ideal al qual es podria arribar..., però no és aquesta la qüestió fonamental, sinó l'altra, la que sincerament he de dir que ha estat manipulada: la pau, la de posar fi a la violència. Aquest és l'objectiu.

—*La pau implica canviar la constitució?*

—No crec que ho pensin, almenys per principi. El que planteja el PNB són qüestions molt pràctiques, i des de fora la manipulació que suara deia les deuíg amb la idea de crear confusió. Per exemple, la d'accedir directament a Europa, que és una cosa que va precisament en la mateixa direcció que deia fa un

"Madrid ha tengut por de descentralitzar en favor de les autonomies, i a les Balears se n'ha tenguda, en aquest setze anys, de descentralitzar en favor dels consells insulars."

moment, i que tard o d'hora la Unió Europea haurà d'assumir. Però puc dir que el PNB no opta pel trencament, sinó que mira cap al futur. Aquest futur, que s'ha d'escriure, que és obert, reclama necessàriament una condició indefugible: la fi de la violència. I el PNB és això el que persegueix. Ara, els qui han de deixar la violència formen un món molt tancat, bastant impermeable... És una tasca complicada i difícil, que porta, a vegades, a la necessitat de dir coses, de fer certes manifestacions..., que després són manipulades des de fora. He tingut l'ocasió de llegir qualque discurs sencer d'Arzallus, de conèixer de primera mà qualque posició política, i tot plegat és ben sensat. El que passa és que després, des de l'estat central, es descontextualitzen i s'utilitzen contra el PNB. Hi ha una dada molt important per a entendre que el PNB no cerca el trencament...

—Quina?

—Que el PNB ha estat impulsor d'acord amb uns altres partits nacionalistes. No solament participa amb el BNG i CiU en la "Declaració de Barcelona", sinó que té acords amb altres partits, com Unió Mallorquina mateix, que permeten d'entendre fàcilment que seria un contrasentit de voler trencar i a la vegada establir relacions amb aquests partits.

—Parlant de la "Declaració de Barcelona". Quin futur creu que hauria de tenir, des de l'òptica d'un partit nacionalista com UM?

—Obrir-se, com farà, als altres partits nacionalistes, com UM i PSM, i més. Segurament que tindrà distints nivells, en què els partits nacionalistes podrem discutir allò que ens interessi, i anar consolidant relacions. I un dels impulsors d'aquesta concepció és justament el PNB. Un partit que fa això no pretén seccionar-se. Però passa que hem d'entendre que els objectius nacionals del País Basc que defensa el PNB, no són ni poden ser els mateixos que

—El govern aguantarà fins a la fi de la legislatura?

—L'actual majoria no es trencarà per Unió Mallorquina.

—No em respon.

—És que ja no puc assegurar més. Unió Mallorquina no trencarà i... Bé, ja que m'ho demana, li diré que personalment apost que l'actual majoria arribarà al final de legislatura, si no hi ha cap fet extraordinari.

rumors que al si d'UM hi ha sectors que no estan contents, o que vostès reben pressions perquè trenquin amb l'esquerra...

—Sí, sí, és cert que constantment surten a la premsa coses d'aquestes. La darrera que s'ha publicat és que hi ha "finançadors" d'UM que volen que el partit trenqui. Home! En fi, hi ha coses que més val ni comentar. No responen a cap realitat. UM no està en mans de ningú, només dels seus militants. Que hi ha militants d'UM que puguin pensar que les expectatives del pacte no s'han complert i la il·lusió s'ha refredat? És possible, però al partit hi ha coincidència total a opinar que no seria seriós de canviar cada dos per tres línies d'actuació importants. Nosaltres pensàvem, apostàrem, i continuam pensant que era bo que hi hagués un canvi, com el que s'ha fet. No hi ha cap moviment seriós ni gens de pressió per a trencar el Pacte.

pugui tenir CiU per a Catalunya, o UM per a Mallorca i les Balears... Cada territori és diferent.

—Tornem a la política balear. UM se sent còmoda dins el Pacte de Progrés?

—Primer de tot cal precisar que aquest pacte és, sí, de "progrés", però també "nacionalista", cosa que sembla que tothom vulgui oblidar. Segonament, no és un bloc uniforme, sinó un pacte entre partits. En tercer lloc, UM va establir un pacte i el compleix: dona suport al govern balear i governa el Consell de Mallorca amb el PSM. Dins aquest context, UM s'hi sent còmoda...

—Ara, sempre hi ha un emperò, no és ver?

—Home, és indiscutible que hi ha dificultats, que hi ha hagut qualque incompliment. Però el que és indiscutible és que UM sempre ha complert el pacte i, a desgrat de qualque posició crítica que puguem haver manifestat, som escrupolosament fidels als compromisos que vàrem signar.

—Cada dos per tres, emperò, sorgeixen tot de

